

Oswald von Wolkenstein

Bűnt vallok s vad indulatot

Bűnt vallok s vad indulatot
Isten helyett nektek, papok.
Szégyenpír fest, nyers, nyílt vagyok,
szemem törlöm szipogva.
Szándékom ímhol, felteszem:
többé sohasem vétkezem!
Mi eddig volt, azt most e szent
helyen gyónom titokban:
én nem hiszek. S így, hittelen
gyakran szidom Isten nevét,
apám-anyám se tisztelem,
bántás telik tőlem elég.

Vonz minden bűn, csak bűn legyen!
Pénzben és vérben fürdetem
kezem böjtkor vagy ünnepen,
s hozzá hamis tanúság ...
Kártyán nyert idegen javak,
bűbáj, hazugság ajzanak,
s égő házakból jajszavak
vádolnak, ez sem újság.
Mohóságom nem hamvad el,
gúnyom ocsmány, mérgem csunya,
nincs más, ki így zabál s vedel,
s ki ily irigy, hűtlen, tunya.

Bűnt pártolok, bűnt kergetek,
a bűn csábít, bűnt hirdetek,
bűnt sóvárgok, bűnt sürgetek,
a jelszavam: gyalázat.

Szegény didergő? Otthagynom!
Haljon, ha éhe, szomja van,
beteg, holt, rab vagy hontalan –
nem fűt részvét, alázat.
Ártatlan vért ontok kivált,
a pór, ha sír, hát megnyuzom,
ismerem a szodómiát,
a bért, mi jár, lealkuszom.

A szent malasztra ocsudás,
Isten törvénye, bölcs tudás,
félelem, irgalom s csudás
szeretet – ócska bliktri.
Papot csúfolok, nászt török,
a szentségekre fütyölök,
s ha szájamba ostyát tömök,
hiszem, hogy ez csak stikli.
Nyomorom nyögve szűkölöm,
s züllök, örök vesztés, tovább,
ki megszeret, mind gyűlölöm,
s bősít az Úr, ki megbocsát.

A látás, hallás bűnbe visz,
gyönyörbe minden illat, íz,
mit meg- s felfogok: egy sem is
hoz gyümölcsöt az Úrnak.
Ki alkotott földet s eget,
lehelt mindenbe életet,
s Wolkensteinbe éneket –
azt várja: térdre hulljak,
s tanítsak mást is itt alant
ismerni magát s Istenét,
mert mindőnk oly bizonytalan,
mint kutyának az estebéd.

S én, Tízparancsolat-szegő,
hét halálos bűnt vétkező,
térdet hajtok az Úr előtt,
és irgalmáért esdek.
Négy egetverő vétkemért,
öt csábító érzékemért
a fényes Szentlélek megért –

papok, nyújtsatok enyhet!
A hét magasztos kegyelem
álljon bűnöm s énközém,
míg nyolc boldogság jut nekem,
s elégek Istennek tüzén.

Győrei Zsolt fordítása

Eustache Deschamps

Erősek, ha elhagy erőtök

Erősek, ha elhagy erőtök,
Bölcsök, ha elmétek butul,
Amikor húsöltök, ti hősök,
Gőgösök, ha a gőg le hull,
Gazdagok, ha a pénz gurul,
Mindenki földben rothad el,
A foszló hús oszlásba fúl,
Véssétek észbe: Halni kell!

Bógtök, mikor világra jöttök,
S már akkor sem ártatlanul,
A halál már akkor legyőzött.
Röpke a lét, de hegynyi súly,
Hatvan év, és bealkonyul,
De tán addig sem éltek el,
A gyermekkort se lépve túl:
Véssétek észbe: Halni kell!

Minden tudást elvisz az ördög,
S az izom egyszer elpuhul,

Szép szavatok, királyi főtök,
Dús bukszátok mind porba hull,
Hívság, mit kaptunk vagyonul.
Olivier sírban nyúlik el,
És Roland is, két hős hadúr:
Véssétek észbe: Halni kell!

Ajánlás

Urak, ki üdvével törődött,
Bűn és gőg ellen mind kikel,
Bölcsen szőjétek szemfedőtök:
Véssétek észbe: Halni kell!

Jeney Zoltán fordítása

Oswald von Wolkenstein

Gyerünk szunyálni, tente!

Gyerünk szunyálni, tente!
Későre jár. Legényke, gyújts
Világot, egy picit!
Ki botlik éjjelente,
A villik elviszik!
Csuhas, pap, szúzi-szende,
Fogad nőmre ne fend te,
Vagy baj lesz, vad hirig!

Nyakalni fel! A bortól
Lassan, cseppenként búcsuzik,
Ki cseppet sem buta!
Zsibbadjon bár a tompor,
Kupát követ kupa.
Kupán vág? Újra kortyolj!
Legvégül dúlj le, horkolj –
S már minden egykutya!

Lábam letér az útról,
Ajtóra így sosem talál.
Ha nem megy, nem megyünk.
Hogy egy hordócska újbor?
Kocsmáros, tarts velünk!
A lengyel módi úgy szól:
Ha hány, sem gond egy úrtól –
Okádj, és kedvelünk!

Urunk, te bölcs Itóka!
Isten szabad ege alatt
Mely tart: tiéd a kéz!

Dicsérünk, dalt rikoltva!
Gyönyört gyönyör tetéz!
Lépünk szépen, zsinórba.
Kocsmáros! Idióta!
Vigyázz, a jégre mész!

Paplan vár és vánkos ránk,
Reméljük, rég megágyazott
A mindenes – ki más?
Elsózta a káposztánk,
A kásánk kulimász.
A rántás meg rákozomált.
Ugyan, miért átkoznánk
Ha hármat is hibáz?

Győrei Zsolt fordítása

Eustache Deschamps

A nyurga hegy ködbe vesző fokára

A nyurga hegy ködbe vesző fokára
Szép házikót nem jó építeni,
Hisz ott a szél éjjel-nappal cibálja.
A lenti völgy se jó terep neki,
Mert ott a nagy árvíz kikezdheti
Az alapot, s kimossa a talajt.
A fönt s a lent egyként vésszel teli,
Áldja az Ég azt, ki középre tart.

Az úri főt e világ megcsodálja,
De a bukást száz irigy élteti,

S aki hiún vész öncsodálatába,
Becsületét könnyen elvesztheti.
Aki lovát magasra nyergeli,
Lehull, s zokog, hogy ménje elinalt.
A földi rang hitvány és egyszeri,
Áldja az Ég azt, ki középre tart.

De homlokod se verd az út porába,
A koldulót a jónép megveti,
Hisz a szegényt, ki nem szegény, utálja,
S míg fintorog, nem tud segíteni.
Egy házikó kis dombon édeni,
Se völgy, se hegy nem hozhat semmi bajt,
Ezért a bölcs fennhangon hirdeti:
Áldja az Ég azt, ki középre tart.

Jeney Zoltán fordítása

Oswald von Wolkenstein

Ébredj, szivem!

Ébredj, szivem!
Úgyszinte kel
a nap keletről, s loppal itt van.
Pillád mögül
sandíts te szét!
Látod? Körül
szürkénk, a szép,
kékke vegyül –
körünkbe lép
a hajnal, jaj, mi könnyen!

„Búsít igen
s felingerel
pacsirtaszó a kis csalitban.

A trillaár
le-föl, le-föl
mint inga, jár –
fület gyötör.
Te kismadár,
dalod megöl,
ne várd, hogy megköszönjem!”

Imád vigyem!
Mert döf gerely
e szívbe, mely maradna vígan.
A kín, a vágy
harap, sajog,
Csókolni szád –
mi volna jobb?
De nincs tovább.
Elsorvadok
e csüggeteg közönyben.

Győrei Zsolt fordítása

Eustache Deschamps

Szerelmi kint ilyet senki sem érzett

Szerelmi kint ilyet senki sem érzett,
Mit érzek én, hűen, szerelmesen,
És senki még nem hódolt kedvesének,
Mint én teszem, néki adván szívem.
Övé vagyok, csak azt nem érthetem,
Köztünk vajon milyen csodás viszony van,
Hiszen ha lát, elszáll a kedve nyomban.

Nagy hódolást hű rabsággal tetézek,
Szivem szakad, szolgál testem s eszem,
Nem köt le más. Mint egy isteni lénynek,
Hibátlanul engedelmeskedem.
Más nem ural, nem hajt más kötelem.
Fel nem fogom, mért néz rám ily unottan,
Hiszen ha lát, elszáll a kedve nyomban.

Csak érte fáj szivem, és érte vérzek,
Kín sújt, ha rávetül tekintetem,
És láthatom, engem megvetve néz meg,
Mint levegőt, idegent, szenttelen.
Jaj, meghalok! Mert bizton sejtetem,
Hogy szembe fúj a szél, s tán összeroppant.
Hiszen ha lát, elszáll a kedve nyomban.

Ajánlás

Uram, nekem szenvedés életem.
Mondd, akiért szivem alélva dobban,
Vajh hol tanult nézni ily érdesen?
Hiszen ha lát, elszáll a kedve nyomban.

Jeney Zoltán fordítása

Oswald von Wolkenstein

Külhonban ért sok rossz kaland...

Külhonban ért sok rossz kaland,
De soha ily vigasztalant:
Zsúfolva van
A fogadó gyerekekkel!
Mind ordibál, nyafog, zszizseg –
Saját szavát, ki nem siket,
Sem érti meg.
Tél van, fagy mar, hideg lel,
Naphosszat tört kemény nyereg...
Gondoltam: tág szobámban nyugalmat nyerek,
De száz gyerek
Bömböl, bölcsőbbe' ringva,
S már nem is oly tágas szobám.
A rajcsúrtól szegény fülem hasadoz ám –
Ha csalogány
Csőrén kél, szebb a trilla!

A rémes had bög, oáz is –
Május! Zöldellő oázis,
Jaj, hová visz
Emlékedtől e lárma?
Szerelmespár... E kisedek
Zaja sivít, zúg, sistereg,
Az ihletet
Elúzi ordibálva!
Fülsértő disszonancia,
Falzettek, sehol egy szép konkordancia,
S a rezonancia
Halálra bosszant!
Macskazene, nincsen szünet,
Csak azért sem! Kezem viszi a lendület,

Hogy mindüket
A nyugtomig pofozzam!

Fejemen lásd, az ősz bozont
Agyarországot és Pozsonyt
Idézi – pont
Virradtig tartott ébren
Egy harmadféléves kölök,
S láttam ott még pár kis dögöt ...
Puskát kötök,
S lövöm őket, hol érem!
„Szomjas vagyok” – folyvást abajg,
S mint herceg él: vedel, nyakal, mint sáskaraj,
Kolbász, karaj,
Óbor – s csak áll a vircsaft!
Nyivájkján semmi nem csitít,
Titokban jól belécsípek, hogy felsikít,
Nem is kicsit!
(Már mégse én sikítsak!)

Tehát, ki gyermekért eped,
Ha megkapta, nevelje meg!
Az nem mehet,
Hogy sutba bújt a pálca!
Ki ostoba, a jégre fut,
Elterül, s ott eszébe jut,
Hogy: vége, fuccs,
Egy szörny a fiacskája!
Édes szülék, rég írva áll:
„A jó gyereknek sűrűbb vesszőzés dukál!”
Ha derogál,
Az csúf, és Istent sért. E
Gúnyból nem nő ki nevelés,
Csak nyűg és kár, mit átok, gond és baj tetéz,
S végül nehéz,
Nagy bosszú lesz a bére!

Győrei Zsolt fordítása

Eustache Deschamps

Amennyire eldönthetem

Amennyire eldönthetem,
Nagyobb kint semmi sem okozhat,
S nincs bántóbb testi gyöttelelem,
Mint a világi lovagoknak,
Deákoknak, városlakóknak
Férjhez adni lányukat.
Leckét ebből sajátom ad,
Ki rágja húsom és inam.
Néktek szólok lányos urak:
Nem nyughat, kinek lánya van.

Ha földje nincs, esélytelen,
S egész életében zokoghat,
Ékszer kell, ruha szín selyem,
Arany, ezüst, préme cobolynak,
Köpeny, min szép kövek ragyognak,
Mókusbőrből finom kalap,
S fejkék, ó Ég, minő szavak!
Edény, tál, fazék számtalan,
Lányom így pártában marad:
Nem nyughat, kinek lánya van.

Nem spórolunk az étkeken,
Nagy lagzi kell a rokonoknak,
Zene, hogy hangulat legyen,
És a násznép dalolva rophat,
S amikor majd elálmosodnak,
Legyen elég szoba szabad,
Tiszta ágyban aludjanak!
Minden apa ily oktalan?
A végén még inam szakad:
Nem nyughat, kinek lánya van.

Ajánlás

Urak, ki nősül rendesen,
Boldogabbnak tűnik nekem,
Mint az apák, kik súlyosan
Fizetnek majd az ünnepen,
Tudja meg a gyermektelen:
Nem nyughat, kinek lánya van.

Jeney Zoltán fordítása

Eustache Deschamps

Jaj, énnekem a kínok kínja jut

Jaj, énnekem a kínok kínja jut,
Jutalmam is remény helyett a vég,
Végváramon gondok törnek kaput,
Úttalanul, úrnóm, jövök feléd.
Létezem! Ó, jó sors, bár sejtened!
Édeni rév, úgy úsznék hús vizedhez!
Ez éltetóm, eróm ez adja még.
Ég verje meg Ámort, ha nem kegyelmez.

Mezítelen a szív, ha sok hazug
Zugpusmogó rontja becsét s nevét.
Vétlen vagyok, de szavuk öltni tud.
Tudós fülön nem jut be szóbeszéd.
Szédül a szív, s megáll. Te locska nép,
Ép főknek a fecsegés rusnya jelmez,
Ezért az ész bíránknak épp elég.
Ég verje meg Ámort, ha nem kegyelmez.

Meszet evett, ki hű szolgába rúg.
Ugass, bolond! A bölcs un rád elébb.
Ébren van-e a Hűség? Háborút
Rút ellenen az nyer, ki hűen élt.
Méltatlanul csal meg, ki meg nem ért.
Mértéktelen erényed védelem lesz,
Eszményi hölgy. Ha nem, lelkem elég.
Ég verje meg Ámort, ha nem kegyelmez.

Jeney Zoltán fordítása

Jaj, kerge kín támadt meg és gyötör

Jaj, kerge kín támadt meg és gyötör,
Tör szenvedő lelkembe fájdalom,
Dalom dadog – mi eszembe ötlött,
Tölt búval el: hölgyem hiányolom.
Ólomnehéz e bánat, nyom nagyon!
Gyón most a szív: nem bírja már a távölt.
Volt már, aki így járt, ily cudaron?
Rongy sorsomért az ördög vigye Ámort!

Mord, rút halál jó – s én vagyok, kit öl!
Kitől ered? Nos, elárulhatom:
A tomboló pletyka kész vetni tört.
Őrt áll az ész, ám nyüzsg a rágalom-
Alom: tetű él benne, nagy halom,
Hallom! Hívom igazságom, a bátort –
Tort ül talán ez ártó ótváron!
Rongy sorsomért az ördög vigye Ámort!

Ám orrt mutat a locsfecsnek, ki bölcs!
Ölts nyelvet, és a kételyt csapd agyon!
Adjon hölgyed kezét, s te üdvözöld! –
Zöld, friss rügyem viszont ha gaz, ha gyom,
Hagyom mezőm kiégve, parlagon.
A gond emészt; reményem él, de már holt...
Hol tölt vigasz, hol elhagy fukaron –
Rongy sorsomért az ördög vigye Ámort!

Győrei Zsolt fordítása

